

Innst. S. nr. 230

(1999-2000)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 21/2000 av 25. februar 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett)

St.prp. nr. 70 (1999-2000)

Til Stortinget

Sammendrag

EØS-komiteen besluttet 25. februar 2000 å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 98/71/EF om rettslig vern av mønstre i EØS-avtalens vedlegg XVII om opphavsrett.

Direktivet legger opp til en harmonisering av medlemslandenes lovgivning om rettslig beskyttelse av registrerte mønstre, det vil si designbeskyttelse av produkters form eller utseende. Direktivet omfatter de delene av regelverket som har størst betydning for det indre markedes virkemåte. På denne bakgrunn er det de materielle reglene, og ikke saksbehandlingsreglene, som harmoniseres. Gjennomføringen av direktivet i norsk rett vil gjøre det nødvendig å endre mønsterloven på visse punkter.

Direktivet regulerer vilkårene for å få mønsterbeskyttelse og beskyttelsens innhold, omfang og varighet. I proposisjonen redegjøres det nærmere for reglene i direktivet i pkt. 2.1 og pkt. 2.2.

EØS-komiteens beslutning trer i kraft 26. februar 2000 forutsatt av EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser om at forfatningsmessige krav er oppfylt innen seks måneder fra beslutningen ble tatt, dvs. 25. august 2000. I Norge kreves Stortingets samtykke før slik meddelelse kan gis. Fristen for å gjennomføre direktivet i nasjonal rett er 28. oktober 2001.

I Norge kan man få mønsterbeskyttelse etter mønsterloven etter søknad til Patentstyret. Hovedtrekkene i direktivet er i det vesentlige i samsvar med norsk rett, men det vil være nødvendig å gjøre enkelte endringer i mønsterloven. Behovet for andre lovendringer enn de som følger av direktivet vil også bli vurdert ved utarbeidelsen av lovutkastet. Lovutkastet vil derfor antakelig legge opp til en nokså omfattende revisjon av regelverket om mønsterbeskyttelse.

Etter mønsterloven er det i dag bare mulig å få mønsterbeskyttelse for hele utseendet til en vare, samt orna-

menter. Etter direktivet skal det kunne gis mønsterbeskyttelse også for måten deler av varen er utformet på. På enkelte punkter vil direktivet på den annen side gjøre det nødvendig å innskrenke adgangen til å gi mønsterrett i forhold til det som følger av gjeldende norsk rett. Formålet med disse begrensningene er bl.a. å sikre adgang til å produsere reservedeler som ikke er originale uten hinder av mønsterretten.

Etter gjeldende norsk rett er det klare utgangspunktet at det ikke gis beskyttelse dersom mønsteret har vært allment tilgjengelig før søknadens inngivelsesdag. Kravet om nyhet er ikke like absolutt i direktivet som etter mønsterloven. Dette betyr at det blir mulig å teste ut produktene på markedet før en søknad om mønsterbeskyttelse innleveres.

For å få beskyttelse etter mønsterloven må mønsteret skille seg "vesentlig" fra mønstre som var kjent før søknadsdagen. Etter direktivet må mønsteret ha "individuell karakter" i forhold til mønstre som allerede er allment tilgjengelige. Direktivet vil trolig ikke gjøre det nødvendig å endre norsk rett på dette punkt.

Direktivet vil gjøre det nødvendig å utvide den maksimale beskyttelsestiden fra 15 år til 25 år, med unntak for reservedeler. Dessuten skal innehaveren av registreringen kunne beskytte mønsteret for mer enn én femårsperiode av gangen.

Gjennomføringen av direktivet i norsk rett vil trolig ikke få nevneverdige administrative eller økonomiske konsekvenser for Patentstyret. I Norden er det i dag tilnærmet rettsenhet på mønsterrettens område. Av hensyn til norske næringsinteresser er det ønskelig å beholde denne rettsenheten og samtidig harmonisere norsk rett med EU-landenes lovgivning. Justisdepartementet tilrår at EØS-komiteens beslutning om å ta direktivet inn i EØS-avtalen godkjennes. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Fremskrittspartiet, Jan Simonsen og Jørn L. Stang, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Bjørn Hernæs, og fra Senterpartiet, Tor Nymo, viser til at forslaget gjelder harmonisering av reglene om designbeskyttelse av produkters form eller utseende. Komiteen peker på at et voksende internasjonalt marked for stadig flere produkter gjør det viktig med et enhetlig regelverk på dette området.

Endringene direktivet legger opp til, omfatter de deler av regelverket som har størst betydning for det indre markeds virkemåte og vil bl.a. innebære at beskyttelsestiden for mønstre utvides. Videre vil det bli mulig å teste ut produkter på markedet før en søknad om mønsterbeskyttelse innleveres. Komiteen har merket seg at dette har vært etterspurt av norske designere. Komiteen har videre merket seg at enkelte endringer har som formål å sikre en viss adgang til å produsere reservedeler som ikke er originale, uten hin-

der av mønsterretten, og peker på at dette vil kunne komme forbrukerne til gode.

Komiteen har ingen innvendinger til de lovendringer som skisseres i proposisjonen, og viser til at departementet vil komme tilbake med en lovproposisjon som følger opp direktivet, og der man også foretar en mer omfattende revisjon av mønsterloven.

Uttalelse fra Utenrikskomiteen

Komiteens utkast til innstilling har vært forelagt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen uttaler i brev av 7. juni 2000:

”Under henvisning til justiskomiteens brev av 6. ds. kan meddeles at utenrikskomiteen ikke har merknader til ovennevnte utkast til innstilling”.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av beslutning i EØS-komiteen nr. 21/2000 av 25. februar 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett).

Oslo, i justiskomiteen, den 8. juni 2000

Kristin Krohn Devold
leder

Jan Petter Rasmussen
ordfører

Jan Simonsen
sekretær